

Opinion

Coronasmitten har i Danmark vist sig at have en social slagside, og tolkegebyret – der betyder, at personer som har boet i Danmark i mere end tre år, selv skal betale for tolkning hos lægen – må frygtes at hæmme indsatsen mod smitteudbredelsen.

IDA DONKIN

Mange har nok hørt, at coronavirus kan ramme os alle, høj som lav, rig som fattig. Det er i teorien rigtigt nok. Men i praksis har virussen langt bedre betingelser for udbredelse i de lavere sociale lag. Der hvor folk bor tæt og ikke har samme mulighed for hjemmeisolation. Hvor arbejdsforhold giver tæt og hyppig kontakt med andre, hvor hjemmearbejde ikke er muligt, og hvor syge- og karantænemeldinger til arbejdsgiveren kan være en risikabel affære for jobsikkerheden. Vestegnskommunerne, hvor flere med korte uddannelser og lavtlønnede job bor, fyldte i foråret i smittestatistikken. Over sommeren har vi eksempelvis set udbrud blandt slagteriarbejdere i Ringsted (hvoraf mange kommer fra Polen og bor tæt i små lejligheder) og blandt etniske minoriteter i Århus.

Netop her træder det tydeligt frem, hvordan strukturelle forhold kan hæmme vores fælles kamp mod smitten og øge den sociale skævhed i coronavirusens udbredelse.

Tolkegebyret, som blev indført i 2018 af den tidligere VLAK-regering med støtte fra S og DF, er i den forstand en af de store syndere. Gebyret betyder, at personer, der har boet i landet i mere end tre år, selv skal betale for tolkning hos lægen. Beløbet er ikke ubetydeligt. Ti minutters konsultation hos lægen koster 334 kr. ved fysisk fremmøde, mens tolkning ved indlæggelse på sygehus koster 1.675 kr.

Tolkegebyret har længe mødt modstand i lægekredse. En undersøgelse blandt mere end 600 læger udført af Institut for Menneskerettigheder og Lægeforeningen (2019) viste, at 96 procent af de adspurgte praktiserende læger oplevede, at kravet om egenbetaling øgede risikoen for forkert behandling. Det hænger formentlig sammen med dårlig kvalitet af tolkningen, eftersom det også fremgik, at 90 procent af de praktiserende læger oplever, at patienterne fravælger den professionelle tolkning for i stedet at benytte egne pårørende.

Jeg er selv læge på en hospitalsafdeling og oplever flere gange ugentligt, at professionel

Tolkegebyret er hamrende uretfærdigt – drop det nu

tolkning afslås til fordel for brug af pårørende. Men tolkning er en vanskelig opgave. I særdeleshed hos lægen, hvor informationen ofte træder ud over hverdagssprogets simple ordbrug.

Alt for ofte oplever jeg dårlig tolkning have direkte konsekvenser for de undersøgelser, vi foretager, og den behandling, vi giver. Men værst af alt afslører rapporten, at flere patienter tilsyneladende undlader at søge læge ved sygdom, og endda aflyser ellers vigtige operationer - netop på grund af tolkegebyret. Det er alvorligt nok i »fredstid«, men under coronaepidemien kan forhindringer mod rettidig kontakt til lægen have konsekvenser, der rækker langt videre.

Vi har fra USA hørt flere advarsler om, at deres brugerbetalte sundhedssystem forværrer coronaudbruddets omfang. Det understøttes af forskning på området, der

Jeg finder det hamrende uretfærdigt og ødelæggende for mine patienter, at sundhedsområdet skal bruges som arena for udlændingepolitiske kampe.

viser, at øget betaling for sundhedsydelse nedsætter brugen og forsinket behandling og rettidig diagnose, hvilket særligt har konsekvenser for personer med kroniske sygdomme eller sygdomme, hvor hurtig diagnose er afgørende for forløbet.

Når man selv skal betale for undersøgelse og behandling, højnes barrieren selvsagt for, hvornår man vælger at opsøge læge. Man må antage, at tolkegebyret har samme konsekvens. Og det er brænde på bålet for coronavirusen, der således får rig mulighed for udetekteret at kunne fortsætte sin spredning.

På Twitter har toppen af Sundhedsdanmark netop kastet sig ind i kampen mod ulighed i sundhed, da der i forrige uge var kick-off for en større sundhedsalliance. Sundhedsminister Magnus Heunicke (S) var også med, og tweetede:

»Ulighed i sundhed er en grundlæggende uretfærdighed, som vi i vores velfærdssamfund skal være langt bedre til at bekæmpe. Vi er kommet langt, men der er både strukturer og kulturer, vi skal have bekæmpet.« Budskabet blev understreget med en såkaldt »praying hands-emoji«.

Det er velklingende musik i mine ører, og jeg vil gøre mit for at støtte og hjælpe i den rigtige retning - nemlig i direkte kollisionskurs mod tolkegebyret, der efter to års forløb står tilbage som en dyr løsning med skæv social slagside og konsekvenser for den enkeltes helbred.

Vi har i disse dage i den grad behov for, at alle i landet har lige og uhindret adgang til sundhedsvæsenet. Jeg finder det hamrende uretfærdigt og ødelæggende for mine patienter, at sundhedsområdet skal bruges som arena for udlændingepolitiske kampe. Og når gebyret tilmed kan hæmme sporing og inddæmning af coronavirusen, må tiden være inde til at overveje, om vi ikke kan gøre det lidt bedre. Som minimum bør tolkegebyret sættes på pause, indtil vi er på den anden side af coronakrisen.

Ida Donkin er læge, ph.d. og forfatter til bogen »Sygt eller Sundt«